

PROG
122

INDGÅET
122

04-201-52
KRY

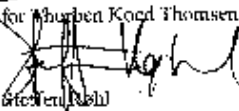
INDGÅET
06 JAN. 2005
Journalen PS

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

VIBORG AMT.
Skottenborg 26
Postboks 21, 8800 Viborg
Tlf. 8727 1700
Fax 8662 3833
E-mail: viborgamt@viborgamt.dk
www.viborgamt.dk

Det Sociale Brugerråds høringssvar til Beskæftigelsesministeriet

Brugerrådet i Viborg Amt tillader sig hermed at fremsende høringssvar på lovforslag bl. a. til beskæftigelsesområdet - specielt bemærkninger vedr. den kommende drift og ansvarsplaceringen af revalideringsinstitutionerne.

Med venlig hilsen
for Thorben Koed Thomsen:

Steffen Rehl

SOCIALFORVALTINGEN
Budget og Plan
Kontaktperson:
Steffen Rehl
Direkte tlf. 8727 1615
Direkte fax 8662 3319
E-mail: slpsr@viborgamt.dk
J.nr. 4-04-502-02
Viborg den 05-01-2005

LEDELSESPARKE AFHÆT
101-0005
7 JAN. 2005
JOK ER
95

Det sociale Brugerråd i Viborg Amt.

Brugerrådets hørings svar **vedrørende strukturreformkompleksens sociale lovgivning** (som vedtaget på rådets møde den 3. januar 2005)

"Brugerrådet for Viborg Amt har siden Strukturreformkommissionens fremlagde sin betænkning med stor interesse fulgt processen henimod en ny kommunal struktur og opgavefordeling og -placering.

Brugerrådet tog bl. a. initiativ til en konference for folketings-, amts- og kommunalpolitikere i marts 2004, hvor de havde lejlighed til at drøfte med brugere, pårørende og fagfolk meninger om den igangværende reformproces, set fra en social synsvinkel. Da regeringens udspil blev kendt inviterede Brugerrådet landets øvrige brugerråd til en konference til diskussion af udspillet. Konferencen resulterede i breve til partiernes socialpolitiske ordførere og reprædenter for kommunaludvalget i Folketinget.

Brugerrådet er overrasket **meget betænkelig ved den snigende socialreform**, som kommunalreformen er udtryk for. Snigende, fordi der ikke har været mulighed for en åben debat om forskellige ideer til forbedring af det sociale system, og snigende, fordi der ikke forud for forslagernes udarbejdelse har været en åben analysefase med mulighed for, at de forskellige interessenter kunne fremlægge deres synspunkter og dermed påvirke dagsordenen.

Reformen er i udtalt grad et produkt af en bestemt politisk ideologi og tager ikke meget hensyn til hvordan det sociale system hidtil har fungeret og til, hvor brugerne og deres pårørende mener, det sociale system måske kan forbedres.

Det er Brugerrådets opfattelse, at det sociale system hidtil- og efter indkøringen af grundtaksen- har fungeret tilfredsstillende. Og at der i Viborg Amt udføres et godt arbejde på de sociale institutioner til stor gavn for vores pårørende og til stor glæde for os. Vi kommer i den forbindelse til at tænke på den gude regel om "never change a winning team".

Mængden af ændringer i Lov om social service og i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område samt på beskæftigelsesområdet er meget omfattende. Nedenfor følger Brugerrådets kommentarer til hvad Brugerrådet finder er de alvorligste forringelsesrisiko for forringelser indeholdt i lovforslagene. Meget mere kunne skrives, men Brugerrådet håber, at ved at lægge sig i kortbød kan ministeriets opmærksomhed fanges- og måske kan meninger i ministeriet og blandt politikere endda påvirkes af vores (brugernes og de pårørendes) erfaringer!

1. Frygt for at rådgivning og vejledning til brugerne forringes.

Den specialviden, som hidtil er samlet på specialinstitutioner og i amtslige forvaltninger, skal fremover ligge i VISO.

Ikke alle handicapgrupper er omfattet af VISO og der hersker blandt pårørende til de grupper, der falder udenfor, stor usikkerhed om hvor de fremover kan hente rådgivning og støtte som supplement til hvad institutionens personale kan give.

"VISO skal tilbyde gratis vejledende udredning i de mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltstager, hvor den formodede ekspertise ikke kan forventes at være til stede i de enkelte kommuner eller i regionens tilbud." og

"Henvendelser om udredning skal i alle tilfælde ske via kommunen."

(citeret fra Socialministeriets bemærkninger til lovforslaget)

Brugerrådet er bekymret for at kommuner vil sige nej til VISO udredning i situationer, hvor brugere/pårørende og kommunen er uenig om den rigtige indsats. Dermed kan kommunen blokere for den efter brugerens mening faglig rigtige rådgivning.

Kommunens modvilje kan skærpes af de økonomiske interesser i at undgå en faglig sagkyndig udtalelse for en indsats, der koster kommunen dyrt (på kort sigt).

Brugerrådet finder det derfor vigtigt, at der er et alternativ til den kommunale visitation til VISO.

Og at VISOs ydelser er en borgerret, der ikke er betinget af kommunal godkendelse.

Brugerrådet er usikker på, hvem der skal rådgive og vejlede familier med problemer, der ikke er så specielle, at VISO tager sig af dem, og for specielle til at den lokale kommune har sagkundskaben. Og frygter at kommunen så sender en ikke kvalificeret medarbejder, der kan komme til uforvarende at give forkerte oplysninger i livsvigtige anliggender.

Brugerrådet er også bange for, at en stor del af den faglige specialviden på institutionerne vil blive sparet væk for at sikre den lavest mulige (og mest konkurrencedygtige) pris.

2. De specielle tilbud står i fare for at blive skåret væk eller ned!

Mange af de amtslige specialtilbud er meget intensive, fordi beboerne har brug for fuld-tids støtte næsten døgnet rundt.

Kommunernes politikere kender ikke finanslægnens totale udgift, fordi den de seneste år har været "skjult" i grundskædesystemet.

Men når disse specialtilbud skal konkurrere med skoler, ældreinstitutioner og veje om politikernes gunst, er Brugerrådet bange for at politikere vælger til gavn for de mange stemmer og på bekostning af de læ- og dyre!

Rammeaftalsystemet giver kommunernes efterspørgsel afgørende indflydelse på regionernes dimensionering af specialinstitutioner.

I forhandlingerne om de årlige rammeaftaler vil regionerne som driftsherrer for specialinstitutionerne være meget lydhøre overfor kommunale meldinger om det kommende års efterspørgsel.

Og hvis kommunerne bestiller foråret og regionen derfor modtager et tilbud på grund af manglende behov kan borgene og deres pårørende sagtens gøre.

Brugerrådet er meget bekymret ved udsigten til, at mange års faglig personbåret ekspertise og indlevelse og menneskelig styrke kan skrives væk på et overfladisk politisk opportunistisk beslutningsgrundlag.

Især fordi det kan være meget vanskeligt at genskabe det.

3. Brugerrådet er i tvivl om udviklingen af specialer kan fortsætte.

Brugerrådet mener, at ikke blot bliver kommunerne de suveræne bestemmere over, hvad der skal stilles til rådighed af social service til borgerne, men det bliver heller ikke et formelt samarbejde mellem borgere, brugere og pårørende på den ene side, regimerne på den anden.

Afskæringen af kontakten mellem regionens repræsentanter og borgere i et samarbejde om udviklingen af nye behandlingsmetoder er dybt bekymrende.

En kritisk vurdering af hvordan de aktuelle institutioner fungerer og dialog om rammebetingelserne for den sociale service udbudt fra regionen vil forsvinde.

Brugerrådet frygter, at dette kombineret med at regionen ikke længere har selvstændige økonomiske "kilder", som kan sikre finansieringen af fagligt udviklingsarbejde på linie med hvad det idag foregår i de amtslige forvaltninger, vil udtære den faglige vækst.

Viborg Amt har igennem de seneste 15 år været anseet for vigtige faglige nyskabelser som krisocentre og psykiatriske døgnhuse.

Brugerrådet er bekymret for hvortil sådanne ideer ellers skal udvikles, fordi rådet ikke kan se de faglige frugtbare miljøer nødvendige herfor.

4. Brugerrådet finder forsyningsansvaret på det nuværende niveau truet.

Regionerne har ansvaret for at sikre levering af de ydelser, som kommunerne efterspørger, mens kommunerne har ansvaret for forsyningen til borgerne.

Men i denne kade, der går fra borgerens oplevelse af egne behov for hjælp over kommunens definition af, hvad den skal forsyne borgeren med, til regionens overvejelser om hvad den kan/vil/skal levere, er der risiko for mange forviklinger.

Med strukturreformens tale om effektivitet i den offentlige sektor, med udløsningen af de små grupper som selvstændige parter i dialogen med myndighederne og med den stadig større fokusering på den økonomiske bundlinje i kommunerne frygter Brugerrådet, at de metodefaglige overvejelser kommer til kort overfor økonomisk styrede effektivitetshensyn i

de nye kommuners politiske forsamlinger- ja, at de metodefaglige kort slet ikke kommer med i spillet!

Det vil være en voldsom tilbagegang fra idag, hvor amtsfolkene har særlig fokus på socialfaglige spørgsmål og er stolte og stolte af den socialfaglige udvikling- og hvor de åbent i pressen og på møder med brugere og pårørende taler for denne udvikling.

Bekymringen gælder både effekten af den overordnede strukturreform og den konkrete arbejdsrettelæggelse indenfor sektorerne.
 Eksempelvis finder Brugerrådet det meget uheldigt, at der med forslaget til "Lov om styringen af den aktive beskæftigelsesindsats" vil ske en radikal ændring af indsatsen fra en beskæftigelsespolitik med et vist socialfagligt indhold til en kommunal-økonomisk begrundet politik blotet for socialfaglig indsigt og hensyn.

5. Den indre markedsorienterede holdning bag reformerne fremmer en samfundsdygtigt til skade for de sociale brugere.

Markedstænkningen er synlig i mange af reformerne i strukturkomplekset. Men de bærende socialpolitiske hensyn i den danske lovgivning kan ikke overleve markedskræftens dominans.

Når regionerne fremover skal vurdere, om de vil fortsætte driften af en boinstitution for meget udviklingshæmmede brugere, vil det være baseret på, om der er efterspørgsel efter pladserne. Og efterspørgerne vil overveje, hvad der er brug for, og hvad de kan få for pengene i stedet for.

Efterspørgslen er i denne forbindelse kommunen, som fremover vil være meget større end vi kender idag. Derfor vil kontakten imellem brugeren og hendes familie og kommunens beslutningstagere være meget svagere end vi kender idag. Og det betyder at kommunens hensyntagen til brugerens behov- holdt op imod de andre hensyn, kommunen mener der skal læges- vejer meget mindre.

Jo mere markedsmekanismerne sætter ind, desto mere kommer tre hensyn bag enhver større foranstaltning til at bestemme:

Det må ikke være for dyrt i forhold til acceptable alternativer

Det må ikke tage for lang tid fra beslutning til resultat.

Det skal være en politisk god investering. Dvs det må ikke skabe for megen politisk uro (politiske omkostninger).

Når vi i Brugerrådet tænker på hvordan drift og udbygning af specialinstitutioner og andre tilbud passer til de tre hensyn ovenfor bliver vi mistroiske og bange for vores pårørendes fremtid.

Vi ser med strukturreformen og tankerne bag den og den stadig større fokusering på de store tals lov og flertallets magtfordeliser en skubben de små gruppes væk.

Vi ser også en "overseen" af de grupper, der politisk ikke betyder noget.

Og endelig ser vi en ulyst til at betale hvad det koster (sådan hedder det naturligvis ikke) når prisen er "for høj" i forhold til den politiske gevinst.

Det humane og socialsolidariske grundlag, som dansk socialpolitik er bygget op på, ser vi alvorlig truet.

Og vi bliver triste og bange for vores kræse."